

Resume

Natura 2000-område nr. 8 Åsted Ådal, Bangsbo Ådal og omkringliggende overdrevsområder

Områdebeskrivelse

Området udgøres af den centrale del af Åsted Ådal og de øvre løb af Bangsbo Ådal. Ådalene omgives af kuperede dalstrøg, som tidligere har været kendt for sine store, sammenhængende områder med flotte overdrev. Selvom ådalene nu er præget af henholdsvis tilgroning i Åsted Ådal og opdyrkning, omlægning og gødskning i Bangsbo Ådal, har de kuperede dalstrøg dog stadig spredte ekstensivt græssede overdrev, heder og enekrat, samt ekstensivt drevne skove med gamle bøgebevoksninger. I bunden af dale og slugter forekommer elle- og askesumpe samt stedvise væld og rigkær. Området er kendt for sin botaniske rigdom, og rummer et stort potentiale for genskabelse af tidligere tiders naturarealer.

Vigtigste naturværdier

Bangsbo og Åsted Ådale er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper - først og fremmest de store sammenhængende arealer med sure overdrev. De kortlagte sure overdrev er stedvis af stor botanisk værdi, men er generelt i dårlig tilstand pga. manglende græsning, eutrofiering og deraf følgende tilgroning og forarmning af floraen.

Langs både Åsted Å og Bangsbo Å er der mange elle- og askesumpe. De uregulerede sideløb og de store sammenhængende ellesumpe og kildevæld udgør et ideelt levested for bæklampret og odder. I Åsted Ådal er der gamle bøgeskove med tydelige tegn på tidligere tiders drift med stævning.

Enkelte steder i bunden af slugterne og ved foden af bakkerne optræder der lysåbne kildevæld og rigkær. Selbæk ved Hestvang er tidligere kendt som voksested for istidsrelikten piberensermos (*Paludella squarrosa*). Gærum Hede har tidligere sammen med Faurholdt Hede udgjort et større sammenhængende hedeareal. Hederne er tidligere kendt som voksested for hvid sækspore og vår-kobjælde.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Flere steder er der problemer med tilgroning med vedplanter og høje urter pga. manglende pleje, ligesom invasive arter og problemarter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Specielt områdets overdrev er truet af fragmentering samt tilførsel af næringsstoffer fra omgivende driftsarealer og gødskning af naturtypen. De våde naturtyper er flere steder truet af udtørring som følge af dræning og grøftning.

Målsætning

Det overordnede mål er, at områderne omkring de to ådale fremstår som sammenhængende naturområder, hvor naturtyper og arter har gunstig bevaringsstatus. For at sikre dette, udvides arealet med surt overdrev, rigkær og tør hede, og forekomsterne søges sammenkædet.

Forekomster af tør hede og overdrev sikres og genetableres på bekostning af unge tilgroningsstadier af hhv. eg, bævreasp og ene. Ligeledes prioriteres rigkær over unge tilgroningsstadier af ellesump.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X		
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt		X		
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		

Indsatsen i denne plan vil have to hovedpunkter: sikring og forbedring af nuværende lysåben naturforekomster samt udvidelse og sammenbinding af disse.

Sikring og genindførelse af lysåbne forhold på overdrev, heder og rigkær sker ved rydning af opvækst, en passende vedvarende drift og pleje samt en indsats over for invasive plantearter på naturtyperne. For de vandafhængige naturtyper vil det desuden være afgørende at sikre god hydrologi, ligesom levesteder for odder og bæklampret sikres. Skovnaturtyper sikres ved indgåelse af aftaler. Endelig udføres en særlig indsats for

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

truede naturtyper, ved at arealerne med tør hede, surt overdrev og rigkær udvides og sammenkædes, og kalkoverdrev søges udvidet, hvor de naturgivne forhold gør det muligt.